

регулювання правозастосування. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2019. № 1 (17). С. 54–61.

2. Мотлях О. І. Основи поліграфології : лекц. курс. Нац. академ. внутр. справ Освіта України, 2019. 46 с.

3. Про затвердження Інструкції про порядок використання поліграфів у Національній поліції України : наказ МВС України від 13 лист. 2017 р. № 920. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1472-17#Text>.

4. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : наказ Міністерства юстиції України від 08 жовт. 1998 р. № 53/5. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98?find=1&text=%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84#w1_1.

Шкелебей Вікторія Анатоліївна,
доцент кафедри кримінального
та кримінального процесуального права
Національного університету «Києво-
Могилянська академія», кандидат
юридичних наук, доцент

ТАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ІНТЕРВ'Ю

Розкриття злочинів визнається як одне з ключових завдань правоохоронних органів у всіх країнах світу.

Результати досудового розслідування залежать від проведених слідчих (розшукових) дій, а результати проведеного допиту залежить від якості та етики його проведення.

Допити відіграють ключову роль у формуванні достовірної та об'єктивної інформації від учасників кримінального провадження, таких як свідки, потерпілі та підозрювані.

Створення стресових психологічних умов з метою отримання зізнань або іншої інформації може мати значні негативні наслідки для розслідування кримінальних правопорушень, відповідно і впливати на результати досудового розслідування.

Ефективність та надійність допитів також залежать від рівня підготовки працівників правоохоронних органів щодо тактики його проведення із застосуванням відповідних методів. Забезпечення належної підготовки і обізнаності може сприяти використанню гуманних і справедливих підходів під час проведення допитів, адже застосування недопустимих методів можуть призводити до невірних показань.

Насильство та катування в будь-якій формі є неприйнятними і порушують основні права людини. Міжнародні стандарти, такі як Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких,

що принижують гідність, видів поведження та покарання, зобов'язують країни додержуватися принципу заборони катувань і зловживань.

Забезпечення поваги до гідності, фізичної та психологічної недоторканості кожної особи є ключовим аспектом процесу допиту.

Процесуальне інтерв'ю (далі – ПІ) – це рішення, до якого Великобританія, Канада, Австралія, Нова Зеландія, Нідерланди, Норвегія прийшли в пошуках ефективніших і гуманніших способів розслідування кримінальних злочинів [1].

Проведення ПІ є ключовою складовою роботи правоохоронних органів у процесі збору інформації, розслідування злочинів та вирішення правових питань. Це важлива частина процесу досудового розслідування, яка дозволяє взаємодіяти з різними особами, такими як свідки, потерпілі, підозрювані та інші учасники події.

ПІ дозволяє збирати інформацію від першоджерел, тобто від осіб, які можуть мати важливі дані для розслідування.

Завданням ПІ в правоохоронних органах є отримання правдивої і надійної інформації. ПІ проводять не для того, щоб підтвердити версію або змусити допитуваного надати інформацію або зізнатися, а для запобігання неправдивим зізнанням або помилкам під час проведення допиту.

На підставі проведеного аналізу наявних моделей ПІ представники ініціативи з впровадження цього підходу в Україні запропонували так звану «узагальнену модель», в основу якої покладена британська модель PEACE. Основна відмінність полягає в тому, що в узагальненій моделі встановлення психологічного контакту виділено в окремий етап, натомість у моделі PEACE цей етап поєднується із роз'ясненням процедури та порядку проведення допиту [2].

Методика проведення ПІ за моделлю PEACE складається з чітких, відпрацьованих практикою етапів проведення опитування. Вважаючи цю модель проведення допитів найбільш компромісною з погляду дотримання балансу інтересів слідства та учасників кримінального провадження, ми взяли її за основу. У результаті адаптації моделі PEACE до української процесуальної реальності, ми розмежували процесуальне інтерв'ю на такі етапи:

- етап 1. Підготовка та планування процесуального інтерв'ю.
- етап 2. Встановлення психологічного контакту.
- етап 3. Роз'яснення прав та порядку проведення інтерв'ю.
- етап 4. Отримання інформації.
- етап 5. Завершення.
- етап 6. Оцінювання [2].

Зазначені етапи є обов'язковими і вимагають ретельної підготовки для проведення ПІ.

Можна стверджувати, що підвищення довіри до правоохоронних органів відбувається через дотримання та захист прав і свобод людини, гуманності та справедливості під час проведення процесуального інтерв'ю.

Важливо, щоб правоохоронні органи дотримувалися міжнародних стандартів та національного законодавства, які гарантують права та гідність всіх осіб, які допитуються під час кримінального провадження.

Список використаних джерел

1. Не зізнання, а докази – іноземні експерти про механізм процесуального інтерв'ю. URL: http://www.irf.ua/allevents/news/investigative_interviewing.

2. Стандарти процесуального інтерв'ю. Белоусов Ю., Орлеан А., Філоненко Т., Рокунь С., Іванов О., Діба О., Усіков В., Кабаєв В., Єршов П., Риковцев О., Яворська В., Васильчук В.; за заг. ред. Рокунь С., Філоненко Т., Белоусов Ю., Яворська В. Дніпро: Середняк Т. К., 2022. 182 с.

Юсунов Володимир Васильович,
провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем криміналістичного забезпечення та судової експертології навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

РОЗВИТОК НАУКОВИХ ІДЕЙ ПРОФЕСОРА Ю. І. АЗАРОВА, ЗАКЛАДЕНИХ У КАНДИДАТСЬКІЙ ДИСЕРТАЦІЇ, У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ КАФЕДРИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Професор Азаров Юрій Іванович був відомим науковцем, досвідченим педагогом, мав значний стаж практичної роботи, і взагалі неординарною людиною.

У 1984–1987 рр. Юрій Іванович навчався в ад'юнктурі на кафедрі кримінального процесу Київської вищої школи МВС. Науковим керівником по кандидатській дисертації було призначено професора кафедри, доктора юридичних наук, професора А. Я. Дубинського. 25 листопада 1987 року ад'юнкт Азаров Ю. І. захистив дисертацію на тему «Доказування слідчим обставин, що характеризують особу обвинуваченого». Захист відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради К 052.05.01 КВШ МВС. Опонували